

ดอกไม้สันติภาพสร้างสันติสุขในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
Peace Flowers, Peace Happiness in Suratthani Province

ประสิทธิ์ พันธวงษ์

Prasit Phanthawong

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หอเรียนสุราษฎร์ธานี

सानิตย์ บุญชู

Asst. Prof. Sanit Punthu

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

informationsearch3000@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มุ่งศึกษาศาสตร์และศิลป์ที่ตกผลึกของวิถีแห่งสังคมวิทยา ILACOA MODEL ดอกไม้แห่งสันติภาพเป็นกระบวนการสร้างรูปแบบการสร้างความสัมพันธ์ของชุมชนโดยอาศัยกระบวนการแห่งความสัมพันธ์เชิงสันติ 6 ประการ คือ การผสมผสานวิถีชีวิต กระบวนการเรียนรู้ การรวมกลุ่ม มีผู้นำที่ยอมรับจากชุมชน การรวมกลุ่มผู้นำที่ยอมรับจากภายนอกชุมชนและมีกิจกรรมต่อเนื่องมีความสัมพันธ์ทุกประเด็นขาดประเด็นหนึ่งประเด็นใดไม่ได้เพราะการสร้างความสัมพันธ์ทางด้านศาสนาและวัฒนธรรมที่มีต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนเหมือนเป็นส่วนหนึ่งในวิถีชีวิตของตนเองส่งผลให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง นำไปสู่การพัฒนาจังหวัดที่เข้มแข็งในอนาคตต่อไป

คำสำคัญ : ดอกไม้สันติภาพ, สร้างสันติสุข, จังหวัดสุราษฎร์ธานี

Abstract

This article aims to study the crystalized science and art of sociology “ILACOA MODEL” Flower of Peace is the appropriate processes and guidelines to strengthen community through the process of peaceful relation in six aspects which are incorporating lifestyle, learning process, aggregation, and long-term recognized community leader aggregation of leaders accepted from outside community. These are equally important aspects that are not able to fail any of them. the cultivation of religious and cultural relationship influence to the community reinforcement, it could be a part of the personal way of life lead to stability, wealthy; and province development in the future

Keywords : Flower of Peace, Peace Creation, Suratthani Province.

บทนำ

การดำรงชีวิตของมนุษย์จะต้องอยู่ร่วมกันเป็นสังคม แต่เนื่องจากมนุษย์อาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน จึงย่อมมีวิถีที่แตกต่างกันออกไปทำให้เกิดเป็นวัฒนธรรมของแต่ละสังคม และการขยายตัวของกลุ่มชนตลอดจนการเกิดและการพัฒนาการของศาสนาและวัฒนธรรมชุมชน (สุริวงค์ พงไพบุลย์ และคณะ, 2544 : 7) เปลี่ยนแปลง

ปรับปรุงหรือผลิตสร้างขึ้นเพื่อความเจริญงอกงาม ในวิถีของส่วนรวม วิถีชีวิตของมนุษย์ในส่วนรวมที่ถ่ายทอดกันได้อาอย่างกันได้ (พระยาอนุมานราชธน, 2514 : 11) สังคมมนุษย์จึงมีพัฒนาการเจริญรุ่งเรืองขึ้นมาตามลำดับ แต่ในสังคมที่ประกอบด้วยกลุ่มชนที่มีภูมิหลังทางวัฒนธรรม หรือมีเชื้อชาติและศาสนาแตกต่างกันมาอยู่รวมกัน ก็ย่อมจะมีวิถีชีวิตที่แตกต่างกันซึ่งนำไปสู่ความขัดแย้งกันได้เช่นเดียวกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างชาวไทยมุสลิมกับชาวไทยส่วนใหญ่ที่นับถือศาสนาพุทธในภาคใต้ มีสาเหตุมาจากความไม่เข้าใจทั้งในด้านของศาสนาและวัฒนธรรม และเป็นสาเหตุของความแตกต่างจนกลายเป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคม และในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีประวัติศาสตร์ความขัดแย้งมายาวนาน (อมรา พงศาพิชญ์, 2549) ประกอบกับเหตุการณ์ครั้งตั้งแต่วิกฤต ในปีพ.ศ. 2547 จนถึงปัจจุบันที่ปรากฏผ่านสถานการณ์รุนแรงยืดเยื้อรายวัน ยุทธศาสตร์และนโยบายรัฐที่ใช้ในการแก้ปัญหาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันยังมีอาจปลดชนวนความขัดแย้งเพื่อสร้างสันติสุขให้เกิดขึ้นอย่างยั่งยืนในพื้นที่ได้ (อับดุลการิม รามันห์สิริวงศ์, 2554) จนทำให้เกิดภาพของสังคมที่ไม่สามารถอยู่ร่วมกันได้ระหว่างคนไทยพุทธกับคนไทยมุสลิม

จากปัญหาดังกล่าว รัฐบาลควรทำอย่างไรภายใต้จุดร่วมที่เหมือนกันหรือความทรงจำร่วมกันทางสังคม วัฒนธรรมที่มีลักษณะความเป็นมิตรต่อกัน เพื่อเปิดประตูแห่งความเข้าใจให้กลุ่มคนที่มองต่างมุม สามารถปรับเปลี่ยนทัศนคติเชิงปฏิบัติให้ลดน้อยลงหรือหมดไป ก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์อันดีต่อกันได้อย่างเต็มใจ และสร้างความเข้าใจอันดีในการอยู่ร่วมกันระหว่างผู้คนและชุมชนที่ประกอบไปด้วยชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิมให้สามารถดำรงวิถีชีวิตอยู่ร่วมกันได้ตามแบบอย่างที่มีจิตสำนึกร่วมแห่งความเป็นมิตรและยอมรับการอยู่ร่วมกันได้ในสังคมพหุวัฒนธรรม สู่ความสันติสุขในสังคมและประเทศไทยได้ในอนาคต

ความขัดแย้ง ความรุนแรงและสันติภาพ

ความขัดแย้งไม่ใช่เรื่องใหม่ในโลก แต่เป็นเหตุการณ์ที่มีมาตั้งแต่ประวัติศาสตร์ที่มีโลกถือกำเนิดขึ้นมา เริ่มตั้งแต่สืบนั่นได้ว่ามีมนุษย์ในยุค Homo habilis จนมาถึงยุค Paranthropus boisei และเมื่อ 1.9 ล้านปีก่อนได้มีมนุษย์ Homo register ได้เกิดขึ้นบนโลก จนมาถึง Homo erectus และ Homo sapiens ซึ่งก็คือ มนุษย์ปัจจุบันต่างก็มีวิวัฒนาการความขัดแย้ง เริ่มตั้งแต่แย่งชิงอาหาร คู่ครองที่อยู่อาศัย (ชลัท ประเทืองรัตน , 2555) จนกระทั่งความขัดแย้งพัฒนาการมาเป็นสงครามสมัยใหม่ ที่มีการใช้อาวุธยุทโธปกรณ์เฉกเช่นในปัจจุบัน “ความขัดแย้ง และสันติภาพ” ได้มีพัฒนาการมาตั้งแต่ยุคสงครามโลกครั้งที่1 (ปี ค.ศ. 1914 ถึง 1918 หรือ พ.ศ.2457 ถึง 2461 และสงครามโลกครั้งที่2 (ปี ค.ศ 1939 ถึง 1945 หรือ พ.ศ. 2482 ถึง 2488) โดยใช้แนวคิดในเรื่องรัฐศาสตร์และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ มีการก่อตั้ง League of nation โดยเป็นการศึกษาความขัดแย้งระหว่างรัฐ ซึ่งอาจนำไปสู่สงคราม เพื่อพัฒนาแนวคิดหรือแนวปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้ง กล่าว ในยุคที่สอง หรือยุควางรากฐาน (ปีค.ศ. 1945-1965) เป็นยุคหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ผู้ที่วางรากฐานคือ Galtung โดยมีการตั้งสถาบันด้านสันติภาพ (ปี ค.ศ.1960-1969) ที่ประเทศ Finland, Sweden, Holland และได้นำทฤษฎีหรือแนวคิดเรื่องสามเหลี่ยมสันติภาพที่ประกอบด้วย ความขัดแย้ง ความรุนแรงและสันติภาพ (ไทยโพสท์, 2558) มาใช้เพื่อการศึกษาความขัดแย้งในยุคที่สามคือ ยุคตกผลึกความคิดและเริ่มปรับกระบวนการทัศน์ (ปีค.ศ.1965-1985) เป็นยุคหลังสงครามเย็น เป็นยุคของการค้นพบหรือยอมรับของการเกิดความขัดแย้งแบบต่างๆ และทางเลือกใหม่ในการแก้ปัญหาความขัดแย้งแบบสันติหรือไม่ใช้กำลัง

(Alternative dispute resolution) โดยมีการรณรงค์การลดอาวุธเพื่อลดความตึงเครียดระหว่างรัฐโดยเฉพาะการพยายามที่จะลดอาวุธนิวเคลียร์ระหว่างประเทศมหาอำนาจและยุคที่สี่(ยุคปัจจุบัน) มีการพัฒนาการศึกษาความขัดแย้งและหาวิธีลดความขัดแย้งและความรุนแรงด้วยการกระบวนการสันติภาพ (ธงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร, 2559 : 4)

สันติภาพสร้างสันติสุข

สันติภาพ (Peace) หรือ อาจใช้คำว่า “สันติวิธี” ก็ได้โดยสันติภาพ หมายถึง สถานการณ์ที่ปราศจากความขัดแย้ง โดย (United Nations, 2000) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คือสถานการณ์ที่ปราศจากสงคราม สถานการณ์ที่ปราศจากสงครามระหว่างรัฐ นอกจากนั้น (มูลนิธิสหพันธ์สันติภาพสากล, 2553) อธิบายว่า สันติภาพเป็นสภาวะแห่งความสันติหรือไม่มีการโต้เถียงอย่างรุนแรงกันเกิดขึ้นโดยสันติภาพใช้อธิบายการยุติแห่งความขัดแย้งที่ใช้ความรุนแรง หมายถึง สถานะแห่งความเงียบหรือความสุข สามารถนำมาใช้อธิบายความสัมพันธ์ของคู่คนที่มีความเคารพ ความยุติธรรมและความหวังดีและสันติภาพอธิบายถึงการปลดปล่อยความเจ็บ นอกจากนั้น(ไทยโพสต์, 2558)ได้อธิบายว่า สันติภาพในภาษาฮิบรู คือ Shalom เป็นคำกล่าวทักทายกันในปาเลสไตน์สมัยของพระเยซูเจ้า ที่แสดงออกถึงความปรารถนาดีให้แก่ผู้รับว่าขอให้ปลอดภัย ในพระคัมภีร์ของชาวฮีบรู shalom หมายถึง ความผาสุก ซึ่งเป็นการขอให้คุณได้รับพระพรในสิ่งที่ดีหรือในพี่น้องมุสลิม คำว่า salaam สันติภาพ ซึ่งเป็นคำที่ใช้ทักทายเมื่อเจอกัน โดยหมายถึง ขอสันติอยู่กับท่านซึ่งการแสดงออกถึงความปรารถนาดีที่มีต่อกัน (Galtung, 1967 : 14) ได้ให้นิยามคำว่า “สันติภาพ” ไว้ว่า จะต้องประกอบไปด้วย การมีสถานะแห่งการร่วมมือ ปราศจากความกลัวมีอิสระในการตอบสนองความต้องการ เศรษฐกิจเติบโตและมีการพัฒนา ปราศจากการหาประโยชน์อย่างไม่ถูกต้องมีความเท่าเทียม มีความยุติธรรม อิสระเสรีในการกระทำ มีความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา และมีความเป็นพลวัตนิยม(การเคลื่อนไหวและการเปลี่ยนแปลง) นอกจากนั้น (Institute for Economics and Peace, 2016) ได้อธิบายคำว่า สันติภาพโดยนำเสนอผ่านรูปภาพ ซึ่งประกอบด้วย มีระดับการคอร์รัปชันที่ต่ำ มีการไหล (นำเสนอ) ของข้อมูลข่าวโดยเสรีมีสิ่งแวดล้อมทางธุรกิจที่เอื้ออำนวย การยอมรับในสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่นระดับของทุนทางมนุษย์สูง (เช่นระดับความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถของประชาชนเป็นต้น) มีความเท่าเทียมในการกระจายทรัพยากรมีการจัดการของภาครัฐที่ดี (ธรรมาภิบาล) และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้าน

กระบวนการสันติภาพสร้างความเข้มแข็งในชุมชน

ขณะที่แนวทฤษฎีวิวัฒนาการวัฒนธรรมได้ถูกพัฒนาขึ้นพร้อม ๆ กันทั้งในประเทศอังกฤษและสหรัฐอเมริกา แนวทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ (เพ็ญแข ประจันปัจฉนิก, 2528 : 15) ต่อมาทศคอตต์ พาสันส์ นักสังคมวิทยาชาวอเมริกา ได้พัฒนาทฤษฎีหน้าที่ ให้สมบูรณ์ขึ้นเป็นโครงสร้างและหน้าที่ (Structural and functional theory) โดยได้เสนอแนวความคิดว่า การกระทำ (Action) มีความสำคัญอย่างมากในการอธิบายถึงระบบสังคม การกระทำ คือการกระทำระหว่างกัน (Interaction) ระหว่างผู้กระทำ (Actor) สถานการณ์ (Situation) จุดมุ่งหมายหรือจุดประสงค์ (Goals) วิธีทาง (Means) และแนวคิดของชุมชนผู้กระทำ (Actor's orientation) พัฒนาแนวทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่อีกเป็นจำนวนมาก จนกลายเป็นแนวทฤษฎีที่มีอิทธิพลต่อการวิจัยทางวัฒนธรรมในสาขามานุษยวิทยาเป็นเวลานานหลายสิบปี (อนันต์ ใจสมุทร, 2541: 182-184) เมื่อกระแสแห่งกระบวนการความคิด จากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนาม การสัมภาษณ์

เชิงลึกการสังเกตการณ์โดยการสังเคราะห์องค์ความรู้ทั้งหมดตามบูรณาการณ ผสมผสานสามเ้า คือแนวคิดทฤษฎี การสัมภาษณ์เชิงลึก และเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ทำให้เกิดการสังเคราะห์องค์ความรู้ใหม่ทฤษฎีการเสริมสร้างความสัมพันธ์ในชุมชนชาวพุทธและมุสลิมเพื่อสร้างความเข้มแข็งในชุมชน เพื่อความเข้าใจในแนวความคิดของทฤษฎีการเสริมสร้างความสัมพันธ์ในชุมชนชาวพุทธและมุสลิมเพื่อสร้างความเข้มแข็งในชุมชนดังกล่าวดีขึ้นแสดงเป็นภาพดังนี้

หลักการสำคัญของแนวคิดของแนวคิดทฤษฎี มีดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีนี้มองการกระทำของชุมชนชาวพุทธและมุสลิมว่าเป็นระบบหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยส่วนต่างๆ ที่สัมพันธ์ซึ่งกันโดยหน้าที่
2. ระบบกระทำของชุมชนชาวพุทธและมุสลิมมีขอบเขตแน่นอน มีระเบียบควบคุมตนเอง มีกระบวนการรักษาบูรณาการภายในระบบและมีแนวโน้มที่ส่วนประกอบต่างๆ พึ่งพาอาศัยสามารถรักษาคุณภาพของชุมชนสังคมไว้ได้
3. ส่วนประกอบของกระทำของชุมชนชาวพุทธและมุสลิมคือ โครงสร้างของชุมชนสังคม ได้แก่ สถาบันต่างๆ ซึ่งมีกลุ่มบทบาทที่มั่นคงแน่นอน บัญญัติออกมาเพื่อสนองความต้องการทางสังคมบางประการ
4. กระทำของชุมชนชาวพุทธและมุสลิมเปรียบเสมือนกับอินทรีย์ (Organic Analogy) มีความต้องการในสิ่งที่จำเป็นต่อการดำรงอยู่ เมื่อสนองได้แล้ว สังคมจะสามารถดำรงอยู่ได้ แต่ละส่วนของชุมชนสังคมเหมือนกับอวัยวะต่างๆ ของชุมชนอินทรีย์ มีบทบาทหน้าที่ต่างกัน แต่พึ่งพาอาศัยกันมีคุณภาพที่สามารถรักษาไว้ ได้แก่ การผสมผสานวิถีชีวิต กระบวนการเรียนรู้ ผู้นำที่ยอมรับจากชุมชน ผู้นำที่ยอมรับจากภายนอกชุมชน และมีกิจกรรมต่อเนื่อง
5. โดยที่กระทำของชุมชนชาวพุทธและมุสลิมเป็นระบบที่ต้องการความจำเป็นเพื่อการคงอยู่ชุมชนจึงต้องมีโครงสร้างเพื่อเป็นหลักประกันให้มีการพึ่งพิงกัน มีดุลยภาพ (Equilibrium) และมีชีวิตอยู่รอด (Survival)

แนวความคิดของทฤษฎีการเสริมสร้างความสัมพันธ์ในชุมชนชาวพุทธและมุสลิมเพื่อสร้างความเข้มแข็งในชุมชนพัฒนามาจากทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ผสมผสานกับทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม สนใจความต้องการของชุมชนปัจเจกบุคคล (ผู้กระทำ) และโครงสร้างขนาดใหญ่ เช่น สถาบัน สังคม ค่านิยมทางวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นมาเพื่อตอบสนองความต้องการเหล่านี้ รวมทั้งเน้นความสัมพันธ์ทางสังคม โดยเฉพาะกลไกจัดความขัดแย้งในความสัมพันธ์ดังกล่าว การที่กลไกต่างๆ ทางสังคมสามารถทำหน้าที่ของชุมชนได้อย่างสมบูรณ์และสอดคล้องสัมพันธ์กับระบบย่อยอื่น ๆ ย่อมแสดงถึงสภาวะของชุมชนความมั่นคงของชุมชนสังคม ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการสังเคราะห์รูปแบบดอกไม้สันติภาพสร้างสันติสุข

กระบวนการสร้างดอกไม้สันติภาพสร้างสันติสุขจังหวัดสุราษฎร์ธานี

จากการวิเคราะห์ความขัดแย้ง ความรุนแรงและสันติภาพกระบวนการสันติภาพสร้างความเข้มแข็งในชุมชนโดยพื้นที่ที่เกิดการณ เก็บข้อมูล เข้าไปสังเกตการณ์การผสมผสานวิถีชีวิตชุมชนชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม(ตลาดสด, ตลาดแม่ครู) และสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญสังคมวิทยา ซึ่งในปัจจุบันมีสมาชิกชาวพุทธและมุสลิมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องมีเพียงการเปิดพื้นที่ให้กับคนที่ดำรงชีวิตต่างออกไปจากตนให้อยู่ได้อย่างมีศักดิ์ศรีเสมอกันที่จะมีพลังเพียงพอในนำมาซึ่งสันติ สะท้อนว่าเมื่อสังคมให้โอกาส ก็ไม่ได้ผูกติดอยู่กับความเป็นไทยพุทธหรือไทยมุสลิมเสมอเมื่อเอาแนวความคิดของทฤษฎีการเสริมสร้างความสัมพันธ์ในชุมชนชาวพุทธและมุสลิมเพื่อสร้างความเข้มแข็งในชุมชนมาบูรณาการเกิดองค์ความรู้ใหม่ กระบวนการสร้างรูปแบบดอกไม้สันติภาพสร้างสันติสุขของชุมชนชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมเป็นการอพยพและการตั้งรกรากในสยามประเทศ ปรากฏทางสังคมวัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยม ความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับทางสังคมและวัฒนธรรมของชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมในเขตจังหวัดสุราษฎร์ธานีสามารถสรุปเป็นประเด็น 6 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 การผสมผสานวิถีชีวิต (Incorporating lifestyle) มนุษย์ดั้งเดิมเท่าที่ค้นคว้าสอบสวนตกลงกันแล้วในเวลานี้ เราจะต้องพิจารณากันให้กว้างออกไปถึงชนทุกเผ่าที่มีอยู่บนแหลมมายูอาศียอยู่ในดินแดนรอบอ่าวบ้านดอน (จังหวัดสุราษฎร์ธานีในปัจจุบัน) มีการผสมผสานของชาติพันธุ์ทั้งสามสายเลือดที่ปนกันมาชนิดที่จะแยกกันไม่ออก จนกระทั่งทุกวันนี้การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมภาษา ในความแตกต่างลดลงไปเกือบครึ่ง คือ พวกเขมร ชวโก พวกมลายูเดิม (จากุน) บนปลายแหลมมลายู และ ชนชาติมลายู มีการผสมผสานของชาติพันธุ์ทั้งสามสายเลือดที่ปนกันมาชนิดที่จะแยกกันไม่ออก จนกระทั่งทุกวันนี้

ประเด็นที่ 2 กระบวนการเรียนรู้ (Learning process) ประชาชนทางภาคใต้มีการพึ่งพาอาศัยกัน และมีคำคู่กันว่า “ออกปาก” หรือ “ไหววน” ซึ่งชาวบ้านสามารถออกปากขอความช่วยเหลือ ไหววนเพื่อนบ้านและมีการช่วยเหลือตอบแทนกัน ซึ่งระบบไหววนพัฒนาเป็นการช่วยเหลือที่เรียกว่า การขอมือนั้นก็คือ “การลงแขก” ประสบการณ์ของคนได้ที่อยู่ร่วมกัน ต่างศาสนา ต่างความเชื่อมาช้านาน วิถีชีวิตโดยทั่วไปเรียบง่าย มีความผูกพันกับพุทธศาสนาและมุสลิม ในแง่การสร้างคุณภาพ ก่อให้เกิดความเชื่อ ประเพณี และระบบคุณค่าที่ไม่ทำให้แปลกทางจิตสำนึก มีภาพลักษณ์ของการพึ่งพาตนเองในแง่ของการอยู่หากิน และแง่อื่นๆ อย่างเป็นรูปธรรมช่วยเหลือเลี้ยงดูญาติมิตรของคนภาคใต้แบบ “สาวย่านนบโยค” และระบบการพึ่งพากันคนภาคใต้ที่สมัยนี้นับถืออยู่

ประเด็นที่ 3 การรวมกลุ่ม (Aggregation) ศาสนาและวัฒนธรรมชาวไทยพุทธและมุสลิมเป็นของตนเองไม่เหมือนกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเชื่อ ความคิดเห็นและสิ่งแวดล้อมต่างๆ ความหลากหลายของวัฒนธรรมภาคใต้ สภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ และทรัพยากรธรรมชาติของภาคใต้ เป็นปัจจัยและข้อจำกัดอันเป็นเครื่องเกื้อกูลหล่อหลอมให้ชาวใต้สั่งสมปรับปรุงวิถีการดำเนินชีวิต เพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของตน ประกอบกับการพัฒนาภูมิปัญญา การจัดการสืบทอดกันมายาวนานเหล่านี้ค่อยแต่เดิมจนเกิดเป็นบริบทของสังคมภาวะแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นใหม่ คือ ความหลากหลายทางวัฒนธรรมของกลุ่มชนชาวใต้ระบบความสัมพันธ์ เครือญาติมีความเอื้อเพื่อเผื่อแผ่กัน ยึดโยงไม่แตกสลายโดยง่ายโดยมีทรัพยากรบุคคล กลุ่มผู้นำชาวบ้าน พระภิกษุ อิหม่าม ผู้นำอาวุโส ปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อเป็นการเสริมสร้างดำเนินกิจกรรมสาธารณะให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชน

ประเด็นที่ 4 ผู้นำที่ยอมรับจากชุมชน (Community leaders recognized) การรักษาไว้ซึ่งศาสนาวัฒนธรรม และการผสมกลมกลืนโดยแต่ละชุมชนจะมีวัดและมัสยิดเป็นศูนย์กลาง (Central Place) มีเจ้าอาวาส อิหม่ามเป็นผู้นำชุมชน จึงเป็นศาสนสถานที่มีความสำคัญและสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมที่แยกกัน ไม่ออก ย่อมมีผลต่อการเป็นผู้นำของชุมชนกระแสแห่งความคิดของผู้นำทางศาสนามีผลมากที่สุดในการที่จะทำให้เกิดการผสมผสานของศาสนาได้อย่างแนบเนียนเป็นสิ่งส่งสมถ่ายทอดต่อเนื่องกันไปไม่หยุดนิ่งตั้งแต่อดีตปัจจุบันก็เป็นฐานที่ต่อไปยังอนาคต

ประเด็นที่ 5 ผู้นำที่ยอมรับภายนอกชุมชน (Community leaders outside recognized) การสร้างเครือข่ายจากชุมชนหนึ่งไปอีกชุมชนหนึ่งโดยการดำเนินชีวิตของประชาชนส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับศักยภาพของผู้นำชุมชนมีการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมเป็นการปรับเปลี่ยนเพื่อสืบทอดวัฒนธรรมถ่ายทอดจากรุ่นหนึ่งไปอีกรุ่นหนึ่ง โดยมีกระบวนการและขั้นตอนมีกิจกรรมต่อเนื่องมีความร่วมมือความสมานฉันท์ทางศาสนาและวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันในชุมชนสร้างเครือข่ายโดยมีผู้นำชุมชนเป็นต้นแบบแต่ละชุมชน

ประเด็นที่ 6 กิจกรรมต่อเนื่อง (Activities) การดำเนินชีวิตของมนุษย์ ส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการยืมดิน นั่ง นอน ตื่น ทำ พูด คิด ย่อมมีกิจกรรมต่อเนื่องอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะมนุษย์เป็นสัตว์สังคม ย่อมอยู่รวมกันเป็นหมู่เป็นกลุ่ม จึงต้องมีการพึ่งพาอาศัยกัน เอื้อเพื่อเผื่อแผ่ช่วยเหลือบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่กันโดยบริสุทธิ์ใจ มิหวังผลตอบแทนตนเองมีของกินของใช้ก็ไม่ตระหนี่ไว้แต่เพียงผู้เดียว คิดเจือจานให้แก่ผู้อื่นเพื่อให้เขามีความสุขเช่นตนเอง มีจิตประกอบด้วยเมตตากรุณาเป็นหลัก ทำให้กิจกรรมต่อเนื่องซึ่งจำเป็นจะต้องมีคุณธรรมของศาสนาเป็นแนวในการปฏิบัติ เพื่อให้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้สึกผูกพันกับชุมชนและสมาชิกในชุมชน มีความรักใคร่ สามัคคี เอื้อเพื่อเผื่อแผ่ ให้ความช่วยเหลือแบ่งปันระหว่างกัน ไม่ทอดทิ้งดูถูกกัน

สรุปว่าดอกไม้แห่งสันติภาพการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมในสุราษฎร์ธานีเป็นการได้มาซึ่งกระบวนการแห่งความสัมพันธ์เชิงสันติทั้ง 6 ประการ เพื่อให้เกิดการอยู่ร่วมกันอย่างเข้มแข็งในชุมชนสู่การพัฒนาชุมชนที่เข้มแข็งในอนาคต

วิเคราะห์กระบวนการสร้างรูปแบบดอกไม้สันติภาพสร้างสันติสุขของชุมชนชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมจังหวัดสุราษฎร์ธานี

จากประเด็นของกระบวนการสร้างรูปแบบดอกไม้สันติภาพสร้างสันติสุขชุมชนชาวไทยพุทธและมุสลิมจังหวัดสุราษฎร์ธานี ดังกล่าวข้างต้นพิจารณาความสัมพันธ์ทางด้านศาสนาและวัฒนธรรมที่มีต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมที่มีต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนประกอบด้วย 6 ประการดังนี้

กระบวนการที่ 1 การผสมผสานวิถีชีวิต (Incorporating Lifestyle) เป็นกระบวนการความสัมพันธ์ที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ การรวมกลุ่ม มีผู้นำที่ยอมรับจากชุมชน มีผู้นำที่ยอมรับจากภายนอกชุมชน และมีกิจกรรมต่อเนื่องมี 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กระบวนการเรียนรู้ อาศัยกระบวนการความสัมพันธ์ผสมผสานวิถีชีวิตความเป็นอยู่แบบพึ่งพาอาศัยเกื้อกูลกันระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิมในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เนื่องจากสภาพวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปวัฒนธรรมการเรียนรู้ทำให้เข้าใจกัน ทำให้เกิดวัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดลักษณะวิถีชีวิตการแสดงออกเป็นมารยาททางสังคมซึ่งเรียกว่า “วัฒนธรรมเป็นบรรทัดฐานของสังคม จนทำให้เกิดความสัมพันธ์การรวมกลุ่มขึ้น

ขั้นตอนที่ 2 การรวมกลุ่ม อาศัยกระบวนการความสัมพันธ์การผสมผสานกระบวนการเรียนรู้ที่มีต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมในจังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นปัจจัยเครื่องเกื้อกูลหล่อหลอมสั่งสมปรับปรุงวิถีรากเหง้าการดำเนินชีวิต เพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของชุมชนประกอบกับการพัฒนาภูมิปัญญาแห่งองค์การเรียนรู้สู่สังคมปรารถนาจนทำให้เกิดความสัมพันธ์ของผู้นำที่ยอมรับจากชุมชนขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 ผู้นำที่ยอมรับจากชุมชน อาศัยกระบวนการความสัมพันธ์การผสมผสานการรวมกลุ่มเป็นมิติศักยภาพของผู้นำเกิดขึ้นในชุมชนต่างๆ อนุญาตปฏิบัติได้ แต่ประเพณีทางสังคมที่ไม่ขัดต่อหลักศาสนาพุทธและมุสลิมเพื่อเป็นความสะดวกทั้งในการรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมและการผสมกลมกลืนโดยแต่ละชุมชนมีวัดและมัสยิด โดยมีพระภิกษุ อิหม่าม เป็นผู้นำทางจิตวิญญาณที่ยอมรับเป็นต้นแบบจนทำให้เกิดความสัมพันธ์ของผู้นำที่ยอมรับจากภายนอกชุมชนขึ้น

ขั้นตอนที่ 4 ผู้นำที่ยอมรับจากภายนอกชุมชน อาศัยกระบวนการผสมผสานความสัมพันธ์ของผู้นำที่ยอมรับจากชุมชนที่เป็นต้นแบบส่งผ่านในการยอมรับของชุมชนภายนอก เป็นฐานทางศาสนาและวัฒนธรรมไปสู่อนาคตโดยผ่านการสร้างสรรค์ สั่งสม เลือกรสร ปรับปรุงแก้ไขและสืบทอดจากชุมชนหนึ่งไปอีกชุมชนหนึ่งโดยมีผู้นำเป็นจตุรรวมกันเพื่อการค้นหาศักยภาพความสัมพันธ์ของผู้นำที่เป็นต้นแบบจนทำให้เกิดความสัมพันธ์ของกิจกรรมต่อเนื่องขึ้น

ขั้นตอนที่ 5 มีกิจกรรมต่อเนื่อง อาศัยกระบวนการความสัมพันธ์ของผู้นำที่ยอมรับจากภายนอกชุมชนการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จึงต้องมีการพึ่งพาอาศัยกัน เช่น มีส่วนร่วมในงานวัดทำไร่ชาชาวไทยพุทธและมุสลิมมาช่วยกันทำ “ขนมแทงต้มในวัดทำไร่” มีกิจกรรมที่ร่วมกันคิดร่วมกันทำ ทำให้มีกิจกรรมซึ่งจำเป็นต้องมีคุณธรรมของศาสนาเป็นแนวในการปฏิบัติ เพื่อให้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขเป็นหนึ่งเดียวจนทำให้เกิดความสัมพันธ์ของการผสมผสานวิถีชีวิตขึ้น

กระบวนการที่ 2 กระบวนการเรียนรู้ (Leanings Process) เป็นกระบวนการความสัมพันธ์ที่เกิดจากการรวมกลุ่ม มีผู้นำที่ยอมรับจากชุมชน มีผู้นำที่ยอมรับจากภายนอกชุมชน มีกิจกรรมต่อเนื่อง และมีการผสมผสานวิถีชีวิต มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 มีการรวมกลุ่ม อาศัยกระบวนการความสัมพันธ์กระบวนการเรียนรู้ สร้างภูมิปัญญาของตนเองทำให้ชุมชนมีความรู้ความสามารถที่จะพัฒนาชุมชนนำไปสู่การถ่ายทอดความรู้ของคนในชุมชน เป็นลักษณะการปะทะสังสรรค์ทางสังคมกลายเป็นมารยาททางสังคม ความผูกพันอย่างลึกซึ้งของชุมชน ที่หล่อหลอมประสบการณ์ของชุมชนรุ่นหนึ่งไปสู่รุ่นหนึ่งสร้างจิตสำนึกการอาศัยร่วมกัน จนทำให้เกิดความสัมพันธ์ของผู้นำที่ยอมรับจากชุมชน

ขั้นตอนที่ 2 มีผู้นำที่ยอมรับจากชุมชน อาศัยกระบวนการความสัมพันธ์ของกระบวนการรวมกลุ่ม โดยอาศัยอำนาจ ความรู้ และกลไกของผู้นำชุมชน อาศัยความร่วมมือความสัมพันธ์ภายในชุมชนเป็นหลักรู้จักควบคุมสถานการณ์มีวิถีทางต่างๆ ที่เกิดจากการบริหารจัดการส่งผลต่อการปรับตัวการผสมผสานการบูรณาการทางด้านศาสนา และวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม จนทำให้เกิดความสัมพันธ์ของผู้นำที่ยอมรับจากภายนอกชุมชนขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 มีผู้นำที่ยอมรับจากภายนอกชุมชน อาศัยกระบวนการความสัมพันธ์ของผู้นำที่ยอมรับจากชุมชนมีศักยภาพของภาวะผู้นำ และพัฒนาภูมิปัญญาชุมชนตลอดจนการสร้างเครือข่ายภายนอกชุมชน โดยใช้บรรทัดฐานของการอยู่ร่วมกัน การถ่ายทอดวัฒนธรรมจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง มีกระบวนการและขั้นตอนมีกิจกรรมความร่วมมือความสมานฉันท์ทางสังคมการอยู่ร่วมกันในชุมชนเครือข่ายจนทำให้เกิดความสัมพันธ์ของมีกิจกรรมต่อเนื่องขึ้น

ขั้นตอนที่ 4 มีกิจกรรมต่อเนื่อง อาศัยกระบวนการความสัมพันธ์ของผู้นำที่ยอมรับจากภายนอกชุมชนชุมชน มีความรู้สึกผูกพันกับชุมชนและสมาชิกในชุมชน มีความรักใคร่สามัคคี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ต่อสมาชิกของชุมชนทั้งบุคคล ครอบครัว มีการพึ่งพาอาศัยและร่วมมือกันทำกิจกรรมต่างๆ โดยมีผู้นำเป็นต้นแบบทั้งด้านอาชีพ วัฒนธรรม ประเพณี พิธีกรรม การพัฒนาชุมชน ที่เกิดขึ้นในชุมชนให้ความช่วยเหลือแบ่งปันระหว่างกัน จนทำให้เกิดความสัมพันธ์การผสมผสานวิถีชีวิต

ขั้นตอนที่ 5 การผสมผสานวิถีชีวิต อาศัยกระบวนการความสัมพันธ์ของกิจกรรมต่อเนื่องทำให้สมาชิกชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขมีความรักใคร่ กลมเกลียวจนเกิดความรู้สึกว่า “เป็นพวกเดียวกัน” เมื่อมีกิจกรรมเกิดขึ้นก็จะร่วมมือกันด้วยความเต็มใจไม่เบียดเบียนในการร่วมกิจกรรมเพื่อเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวให้ชุมชนอยู่ร่วมกันได้เมื่อเป็น“เกลอกัน” เนื่องจากการผสมกลมกลืนกันของไทยพุทธและไทยมุสลิมจะมีคุณลักษณะเป็นเอกลักษณ์ใหม่เป็นของตนเองขึ้นมา และส่วนของวัฒนธรรมใหม่นี้จะมีความแนบชิดเข้าด้วยกันเหมือนลมหายใจเข้าออกจนทำให้เกิดความสัมพันธ์การเรียนรู้สร้างภูมิปัญญาของตนเองทำให้ชุมชนที่เข้มแข็งขึ้น

กระบวนการที่ 3 การรวมกลุ่ม (Aggregation) เป็นกระบวนการความสัมพันธ์ที่เกิดจาก มีผู้นำที่ยอมรับจากชุมชน มีผู้นำที่ยอมรับจากภายนอกชุมชน มีกิจกรรมต่อเนื่อง มีการผสมผสานวิถีชีวิต และมีกระบวนการเรียนรู้ มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 มีผู้นำที่ยอมรับจากชุมชน อาศัยกระบวนการความสัมพันธ์การรวมกลุ่มผสมผสานทางด้านศาสนาและวัฒนธรรมระหว่างไทยพุทธและไทยมุสลิม ที่อยู่ร่วมกันมีวิถีชีวิตมีผู้นำเป็นต้นแบบ ย่อมมีผลต่อการเป็นผู้นำของชุมชนกระแสแห่งความคิดของผู้นำทางศาสนามีผลมากที่สุด ในการที่จะทำให้เกิดการผสมผสานของศาสนาได้อย่างแน่นอนเป็นสิ่งส่งสมถายทอดต่อเนื่องกันไปไม่หยุดนิ่งตั้งแต่อดีตปัจจุบันก็เป็นฐานที่ต่อไปยังอนาคตจนทำให้เกิดความสัมพันธ์ผู้นำที่ยอมรับจากภายนอกชุมชน

ขั้นตอนที่ 2 มีผู้นำที่ยอมรับจากภายนอกชุมชน อาศัยกระบวนการความสัมพันธ์จากผู้นำที่ยอมรับจากชุมชน เป็นกระแสแห่งความคิดของผู้นำต้นแบบชุมชนปัจจุบัน เป็นช่วงเวลาที่ได้รับการยอมรับจากภายในชุมชนเป็นฐานที่ตั้งเพื่อผ่านกระบวนการความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริม เลือกรรปรับปรุ้งแก้ไข ในการเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้มรรควิธี การอยู่ร่วมกันในสังคมกลุ่มสร้างเครือข่ายจนทำให้เกิดความสัมพันธ์จัดกิจกรรมต่อเนื่องขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 มีกิจกรรมต่อเนื่อง อาศัยกระบวนการความสัมพันธ์ผู้นำที่ยอมรับจากภายนอกชุมชน ส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการ ยืน เดิน นั่ง นอน ตื่น ทำ พูด คิด ทุกอย่างเป็นการปฏิบัติวิถีชีวิต ย่อมมีการกิจกรรมต่อเนื่องระหว่างชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จึงต้องมีการพึ่งพาอาศัยกันซึ่งกันและกัน รวมถึงระเบียนมารยาททางสังคม ที่ติดต่อสัมพันธ์กันในสังคมอีกด้วยจนทำให้เกิดการผสมผสานวิถีชีวิตขึ้น

ขั้นตอนที่ 4 การผสมผสานวิถีชีวิต อาศัยกระบวนการความสัมพันธ์มีจัดกิจกรรมต่อเนื่อง โดยการรวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกลายเป็นวิถีชีวิตใหม่ขึ้นมา กรณีการแต่งงานข้ามวัฒนธรรม เช่น สามเณรชาวไทยมุสลิมชื่อว่า บังหิม ภรรยาป่าจิตเป็นชาวไทยพุทธได้ลูกมานับถือทั้งพุทธและมุสลิมและลูกชายให้บวชเณรเมื่อศึกษาแล้วจึงเข้าเป็นมุสลิม วัฒนธรรมที่เกิดขึ้นเนื่องจากการผสมกลมกลืนกันของชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม เหล่านี้จะมีคุณลักษณะใหม่เป็นของตนเอง วัฒนธรรมใหม่นี้จะมีความแนบชิดเข้าด้วยกันจนทำให้เกิดความสัมพันธ์กระบวนการเรียนรู้ขึ้น

ขั้นตอนที่ 5 กระบวนการเรียนรู้ อาศัยกระบวนการความสัมพันธ์ผสมผสานวิถีชีวิตของชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม มีการพึ่งพาอาศัยกัน และมีคำคู่กันว่า “ออกปาก” หรือ “ไหว้วาน” ชาวบ้านสามารถออกปากขอความช่วยเหลือ เช่น งานประจำปีวัดทำไร่ มีชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมช่วยกันไปจัดสถานที่และทำขนมตามประเพณี (แหงต้ม) เพื่อนบ้านและมีการช่วยเหลือตอบแทนกัน ซึ่งระบบไหว้วานพัฒนาเป็นการช่วยเหลือประสบการณ์ของการอยู่ร่วมกันระหว่างชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม ต่างความเชื่อมาช้านาน จึงมีลักษณะรักความอิสสระ มีขันติธรรมและการรู้จักประสานผลประโยชน์จึงทำให้สังคมสงบสุขตามสมควรจนทำให้เกิดความสัมพันธ์การรวมกลุ่มขึ้น

กระบวนการที่ 4 มีผู้นำที่ยอมรับจากชุมชน (Community Leaders Recognized) เป็นกระบวนการความสัมพันธ์ที่เกิดจากผู้นำที่ยอมรับจากภายนอกชุมชน มีจัดกิจกรรมต่อเนื่อง มีผสมผสานวิถีชีวิต มีกระบวนการเรียนรู้ และมีการรวมกลุ่ม มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 มีผู้นำที่ยอมรับจากภายนอกชุมชน อาศัยกระบวนการความสัมพันธ์ผู้นำที่ยอมรับจากชุมชนเป็นต้นแบบโดยผ่านการสร้างสรรค์ ส่งสมประสบการณ์ เลือกรรผู้นำ มีผลต่อการเป็นผู้นำของชุมชนกระแสแห่ง

ความคิดของผู้นำทางศาสนาซึ่งเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณมีผลมากที่สุด ในการที่จะทำให้เกิดการผสมผสานของศาสนาได้อย่างแน่นอน จนทำให้เกิดความสัมพันธ์ของการมีกิจกรรมต่อเนื่องขึ้น

ขั้นตอนที่ 2 มีกิจกรรมต่อเนื่อง อาศัยกระบวนการความสัมพันธ์ผู้นำที่ยอมรับจากภายนอกชุมชน มีการเข้าร่วมเครือข่ายชุมชนเพื่อดำเนินกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมซึ่งมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานโดยผู้นำเป็นต้นแบบ ติดต่อประสานงานเพื่อประชุมมีการทำกิจกรรมร่วมกัน กับกลุ่มภายนอกชุมชนโดยมีการเยี่ยมเยียนให้ความช่วยเหลือครอบครัวภายในชุมชนทั้งสามารถสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนได้เป็นอย่างดี จนทำให้เกิดความสัมพันธ์การผสมผสานวิถีชีวิตขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 มีการผสมผสานวิถีชีวิต อาศัยกระบวนการความสัมพันธ์ของการจัดกิจกรรมต่อเนื่อง สมาชิกกลุ่มได้เข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่มมีเครือข่ายภายในชุมชนและนอกชุมชนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ระหว่างเพื่อนสมาชิกในชุมชนผสมกลมกลืนกันของชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมคุณลักษณะใหม่เป็นของตนเองของวัฒนธรรมใหม่รู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน จนทำให้เกิดความสัมพันธ์กระบวนการเรียนรู้ขึ้น

ขั้นตอนที่ 4 กระบวนการเรียนรู้ อาศัยกระบวนการความสัมพันธ์การผสมผสานวิถีชีวิตการเรียนรู้จากประสานผลประโยชน์จึงทำให้สังคมสงบสุขตามสมควร “วิถีรากเหง้าชีวิตที่เรียบง่าย” มีความผูกพันกับชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม ให้สมาชิกในสังคมได้รับความสุขและสิทธิประโยชน์เท่าเทียมกันได้อันส่งผลให้สามารถอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มชนหรือสังคมได้อย่างสันติสุขยึดโยงชุมชนให้เข้มแข็งไม่แตกสลายต้องทำให้มันคงยั่งยืน โดยมียุทธศาสตร์ผู้นำชาวบ้าน พระภิกษุ อิหม่าม ผู้นำอุโศ ในชุมชนเกิดการเรียนรู้วิถีชีวิตดั้งเดิมวิถีปฏิบัติของชุมชนจนทำให้เกิดความสัมพันธ์การรวมกลุ่มขึ้น

ขั้นตอนที่ 5 การรวมกลุ่ม อาศัยกระบวนการความสัมพันธ์กระบวนการเรียนรู้ชุมชนชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม ดำเนินการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนที่พัฒนาได้โดยมีศักยภาพความสัมพันธ์ของผู้นำต้นแบบ โดยอาศัยกระบวนการเรียนรู้สร้างภูมิปัญญาของชุมชนมีผลทำให้ชุมชนมีความรู้และความสามารถที่จะพัฒนาตนเองและถ่ายทอดความรู้อย่างต่อเนื่อง วัฒนธรรมชุมชนผูกพันแน่นแฟ้นกับวิถีชีวิตของชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมในชุมชนจารีตประเพณีของชุมชนที่หล่อหลอมประสบการณ์ของชุมชนรุ่นหนึ่งไปสู่รุ่นหนึ่ง การสร้างจิตสำนึกการอาศัยร่วม ดำเนินชีวิตไปตามระบบคุณค่าและความคิดความเชื่อของชุมชนจนทำให้เกิดความสัมพันธ์ผู้นำที่ยอมรับจากชุมชนขึ้น

กระบวนการที่ 5 ผู้นำที่ยอมรับจากภายนอกชุมชน (Community Leaders outside Recognized) เป็นกระบวนการความสัมพันธ์ที่เกิดจากกิจกรรมต่อเนื่อง มีการผสมผสานวิถีชีวิตมีกระบวนการเรียนรู้ มีการรวมกลุ่มมีผู้นำที่ยอมรับจากชุมชน มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 มีกิจกรรมต่อเนื่อง อาศัยกระบวนการความสัมพันธ์ผู้นำที่ยอมรับจากภายนอกชุมชน สร้างเครือข่ายของชุมชนมีกิจกรรมต่อเนื่อง โดยมีผู้นำเป็นต้นแบบ ทำให้การติดต่อสัมพันธ์ เพื่อให้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ไม่มีตรึงติดอยู่ยงอภัยกัน ผู้นำชักชวนเพื่อนบ้านให้เข้ามาพัฒนาชุมชนความไว้วางใจและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันต่อชุมชนสามารถสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนได้เป็นอย่างดีจนทำให้เกิดความสัมพันธ์ผสมผสานวิถีชีวิตขึ้น

ขั้นตอนที่ 2 มีการผสมผสานวิถีชีวิต อาศัยกระบวนการความสัมพันธ์จัดกิจกรรมต่อเนื่อง ในรูปแบบทางพฤติกรรมของคนในสังคมให้แสดงออกในรูปแบบเดียวกัน ช่วยเหลือเลี้ยงดูญาติมิตรแบบ “สหายานับโยค” หรือ “เกลอกัน” เนื่องจากการผสมกลมกลืนกันของชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมจะมีคุณลักษณะใหม่จนทำให้เกิดความสัมพันธ์การเรียนรู้สร้างภูมิปัญญาของชุมชนทำให้ชุมชนที่เข้มแข็ง จนทำให้เกิดความสัมพันธ์กระบวนการเรียนรู้ขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 มีกระบวนการเรียนรู้ อาศัยกระบวนการความสัมพันธ์ผสมผสานวิถีชีวิตการผสมผสานทางวัฒนธรรมตามลักษณะที่เป็นการผสมผสานชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมโดยลักษณะความใกล้ชิดกันเป็นกระบวนการเรียนรู้แบบซึมซับ เป็นการทำหน้าที่สัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ ลักษณะของการผสมผสานแบบนี้จะมีลักษณะสม่ำเสมอสามารถสังเกตได้ เช่น งานแต่งงาน งานบวชงานรอมฎอน งานสุหนัต แม้กระทั่งงานประจำปีในภายวัด จนทำให้เกิดความสัมพันธ์การรวมกลุ่มขึ้น

ขั้นตอนที่ 4 มีการรวมกลุ่ม อาศัยกระบวนการความสัมพันธ์กระบวนการเรียนรู้ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการผสมผสานความเข้มแข็งของวัฒนธรรมชุมชนชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม ซึ่งมีความจำเป็นที่ต้องพึ่งพาอาศัยระหว่างกัน อันเป็นพื้นฐานของความเป็นหนึ่งเดียวกันของการทำหน้าที่ในสังคมที่ซับซ้อน ซึ่งจะต้องร่วมมือและพึ่งพิงกันและกัน เช่น การยกลูกให้เป็นลูกบุญธรรม แก่กันการให้ลูกเป็นเกลอกันการพึ่งพาหมอด้ายร่วมกันทำให้ลดความขัดแย้งอันส่งผลให้สามารถอยู่ร่วมกัน ประองตอกันและนำไปสู่สันติสุขในที่สุดจนทำให้เกิดความสัมพันธ์ผู้นำที่ยอมรับจากชุมชนขึ้น

ขั้นตอนที่ 5 ผู้นำที่ยอมรับจากชุมชน อาศัยกระบวนการความสัมพันธ์การรวมกลุ่มกันร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมรับผลประโยชน์ของชุมชน รวมทั้งให้ความสำคัญกับการปรับวิถีคิดและวิถีการทำงานของผู้มาเป็นผู้สนับสนุนในการจัดการและแก้ปัญหาของชุมชนระบบความสัมพันธ์ เครือญาติมีความเอื้อเพื่อเอื้อแก่กัน ยึดโยงชุมชนให้เข้มแข็งโดยใช้การซึมซับ กลุ่มผู้นำชาวบ้าน พระภิกษุ อิหม่าม ผู้อาวุโสในชุมชนเพื่อเป็นการเสริมสร้างดำเนินกิจกรรมสาธารณะให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชน สามารถพึ่งพาตนเองจนทำให้เกิดความสัมพันธ์ผู้นำที่ยอมรับจากภายนอกชุมชนขึ้น

กระบวนการที่ 6 มีกิจกรรมต่อเนื่อง (Activities) เป็นกระบวนการความสัมพันธ์ที่เกิดจาก การผสมผสานวิถีชีวิต มีกระบวนการเรียนรู้ มีการรวมกลุ่ม มีผู้นำที่ยอมรับจากชุมชน และมีผู้นำที่ยอมรับจากภายนอกชุมชน มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 มีการผสมผสานวิถีชีวิต อาศัยกระบวนการความสัมพันธ์จัดกิจกรรมต่อเนื่อง โดยการสร้างเครือข่ายของชุมชนการดำเนินชีวิตต้องยึดหยุ่นและปรับเปลี่ยนมีกระบวนการและขั้นตอน ร่วมมือกันทำกิจกรรมต่างๆ และรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน มีความรู้สึกผูกพันกับชุมชนและสมาชิกในชุมชน มีความรักใคร่สามัคคีเอื้อเพื่อเอื้อแก่กัน ให้ความช่วยเหลือแบ่งปันระหว่างกัน จนทำให้เกิดความสัมพันธ์กระบวนการเรียนรู้ขึ้น

ขั้นตอนที่ 2 มีกระบวนการเรียนรู้ อาศัยกระบวนการความสัมพันธ์ผสมผสานวิถีชีวิตกิจกรรมใดเกิดขึ้นก็จะร่วมมือกันด้วยความเต็มใจเพื่อเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวให้ชุมชนอยู่รวมกันได้เป็นพฤติกรรมที่เกิดได้ด้วยการ

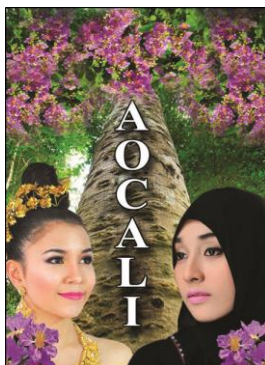
เรียนรู้ เช่น กรณีการแต่งงานระหว่างไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมการรวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกลายเป็นสิ่งที่รวมใหม่ขึ้นมาซึ่งมีลักษณะที่แตกต่างไปจากผลรวม จนทำให้เกิดความสัมพันธ์การรวมกลุ่มขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 การรวมกลุ่ม อาศัยกระบวนการความสัมพันธ์กระบวนการเรียนรู้เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตในแนวเดียวกันกระตุ้นและสร้างกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม รวมทั้งการสร้างสภาพแวดล้อมให้ชุมชนร่วมกันคิดร่วมกันทำ และมีการเรียนรู้เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันอันจะนำไปสู่การพัฒนาที่มั่นคงยั่งยืนในระยะยาวทั้งนี้กิจกรรมหลักที่ดำเนินการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนที่พัฒนาศักยภาพของตนเอง ได้อย่างต่อเนื่องจนทำให้เกิดความสัมพันธ์ผู้นำที่ยอมรับจากชุมชนขึ้น

ขั้นตอนที่ 4 มีผู้นำที่ยอมรับจากชุมชน อาศัยกระบวนการความสัมพันธ์การรวมกลุ่ม ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมรับผลประโยชน์ของชุมชนในชุมชนรวมทั้งให้ความสำคัญกับกลุ่มผู้นำชาวบ้าน พระภิกษุ อิหม่าม ผู้นำอาวุโส ปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อเป็นการเสริมสร้างดำเนินกิจกรรมสาธารณะให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชน จนทำให้เกิดความสัมพันธ์ผู้นำที่ยอมรับจากภายนอกชุมชนขึ้น

ขั้นตอนที่ 5 มีผู้นำที่ยอมรับจากภายนอกชุมชน อาศัยกระบวนการความสัมพันธ์ผู้นำที่ยอมรับจากชุมชนโดยมีพิธีที่เป็น สื่อกลางให้เกิดขึ้นในชุมชน ที่มีความสำคัญและสัมพันธ์กับวิถีชีวิต ถูกการกลืนกลายทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมที่อยู่ร่วมกัน วิถีชีวิตต้องมีผู้นำในการนำพารูปแบบ ระบบ และกระบวนการจัดเตรียม การปรับปรุง ยอมรับนำไปปฏิบัติ และที่สำคัญไม่ควรกีดกันปิดบัง จุดดี จุดเด่น และความสามารถของผู้อื่นจนทำให้เกิดความสัมพันธ์มีการจัดกิจกรรมต่อเนื่อง มุ่งสู่การสร้างรูปแบบการสร้างเสริมความเข้มแข็งวัฒนธรรมชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมในอนาคต

สังเคราะห์เป็นรูปแบบดอกไม้สันติภาพสร้างสันติสุขของชุมชนชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีว่า “ILACOA” ดอกไม้แห่งสันติภาพสร้างสันติสุขชาวพุทธและมุสลิมสามารถสังเคราะห์เป็นรูปแบบดอกไม้สันติภาพสร้างสันติสุขของชุมชนชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมความสัมพันธ์เชิงภาษาจากการสนธิของภาษามลายูและภาษาถิ่นใต้ มาจากวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของโมเดลโครงสร้างความสัมพันธ์ทางด้านศาสนาและวัฒนธรรมที่มีต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมดังนี้

- I = Incorporating Lifestyle หมายถึง การผสมผสานวิถีชีวิต
- L = Leanings Process หมายถึง กระบวนการเรียนรู้
- A = Aggregation หมายถึง การรวมกลุ่ม
- C = Community Leaders Recognized หมายถึง ผู้นำที่ยอมรับจากชุมชน
- O = Community Leaders outside Recognized หมายถึง ผู้นำที่ยอมรับจากภายนอกชุมชน
- A = Activities หมายถึง จัดกิจกรรมต่อเนื่อง

สนธิกันได้เป็นรูปแบบโมเดลการสร้างดอกไม้สันติภาพสร้างสันติสุขที่มีต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชาวไทยและชาวไทยมุสลิมว่า “ILACOA” หมายถึง พืชไม้ดอกสีม่วงมีกลิ่นหอมเป็นช่อขนาดใหญ่ปกคลุมผิวหน้าด้วยสีขาว บางครั้งภาษาถิ่นมาลาญ-ปัตตานี เรียกว่า บาเอ (สถาบันสมุหราชรัฐเอเซียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา, 2553 : 148) ภาษาถิ่นนราธิวาส มาเลเซีย ยะลา เรียกว่า บางอบะซา ภาคกลาง ภาคใต้ เรียกว่า อินทนิล ภาษากลาง เรียกว่า ตะแบกดำ (ดอกอินทนิล, 2559)

สรุปได้รูปแบบ “ILACOA MODEL” ดอกไม้สันติภาพสร้างสันติสุขเป็นกระบวนการและรูปแบบการสร้าง ความเข้มแข็งของชุมชนในสุราษฎร์ธานีมีการผสมผสานวิถีชีวิตอาศัยกระบวนการความสัมพันธ์ที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ อาศัยกระบวนการความสัมพันธ์ที่เกิดจากมีการรวมกลุ่ม อาศัยกระบวนการความสัมพันธ์ที่เกิดจากมีผู้นำที่ยอมรับจากชุมชน อาศัยกระบวนการความสัมพันธ์ที่เกิดจากมีผู้นำที่ยอมรับจากภายนอกชุมชน และอาศัยกระบวนการความสัมพันธ์ที่เกิดจากกิจกรรมต่อเนื่อง มีความสัมพันธ์ทุกประเด็นขาดประเด็นหนึ่งประเด็นใดไม่ได้ เพราะดอกไม้แห่งสันติภาพเป็นกระบวนการและรูปแบบการสร้าง ความเข้มแข็งของชุมชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานีเหมือนเป็นส่วนหนึ่งในวิถีชีวิตของตนเอง ส่งผลให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง นำไปสู่การพัฒนาจังหวัดที่เข้มแข็งในอนาคตต่อไป

References

ชลัท ประเทืองรัตนนา. (2555). **กระบวนการสันติภาพในวันดา**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.ดอกอินทนิล. สืบค้นเมื่อ 13 ตุลาคม 2559, จาก<https://th.m.wikipedia.org>

- ไทยโพสต์. (2558). **สันติภาพสร้างสันติสุข**. สืบค้นเมื่อ 13 ตุลาคม 2559, จาก <http://www.thaipost.net>. = สันติภาพสร้างสันติสุข
- จงพล พรหม สาขา. (2559). **ความขัดแย้งและสันติภาพในอาเซียน**. สงขลา :มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ธีรยุทธ์ บุญมี. (2547). **Road Map ประเทศไทย**. กรุงเทพมหานคร: สายธาร.
- พระยาอนุমানราชธน. (2514). **วัฒนธรรมและธรรมเนียมประเพณีต่างๆของไทย**. กรุงเทพมหานคร: กรมศาสนา
- พุทธทาสภิกขุ. (2545). **แนวสังเขปของโบราณรอบอ่านบ้านดอน**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อรุณวิทยา.
- เพ็ญแข ประจันปัจจนึก. (2528). **พื้นฐานทางสังคมวิทยาของการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสาทมิตร์.
- มูลนิธิสหพันธ์สันติภาพสากล ประเทศไทย. (2553). **ความหมาย “สันติภาพ”** สืบค้นเมื่อ 13 ตุลาคม 2559, จาก <http://www.upf.or.th/2010/index.php>
- สถาบันสมุทรรัฐเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา. (2553). **พจนานุกรมมลายูถิ่นปัตตานี-ไทย**, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี : มิตรภาพ.
- สุพิศวง ธรรมพันทา. (2532). **พื้นฐานวัฒนธรรมไทย**. กรุงเทพมหานคร: ดี ดี บุ๊คส์โตร.
- สุธีวงศ์ พงษ์ไพบูลย์.(2544). **โครงสร้างและพลวัตวัฒนธรรมภาคใต้กับการพัฒนา**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- อมรา พงศาพิชญ์. (2549). **ความหลากหลายทางวัฒนธรรม : กระบวนทัศน์และบทบาทในประชาสังคม**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
- อับดุลการิม รามันห์สิริวงศ์. (2554). **“ดับไฟได้ต้องแก้ต้นตอ – รากเหง้าแห่งปัญหาแนวทางสันติวิธีโมเดลน่าจะเป็นคำตอบสุดท้าย.”** เดลินิวส์รายวัน. 28.
- อนันต์ ใจสมุทร. (2541). **การพัฒนาชุมชนกับทฤษฎีทางสังคมศาสตร์**. สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี : ภาควิชาสังคมวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.
- Galtung, J. (1967). **Theories of peace : A synthetic approach to peace thinking**. Oslo : International Peace Research Institute.
- Institute for Economics and Peace. (2016). **Global peace index 2016**. Retrieved on October 13 2016, from http://www.reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/GlobalPeace%20index%Report%202015_0.pdf
- United Nation. (2000). **Peacekeeping operations**. Retrieved on October 13 2016, from http://www.un.org/en/peacekeeping/documents/capstone_eng.pdf